

ZPRAVODAJ ŠRÁMKOVY SOBOTKY

4

ČERVENEC / SRPEN 2025
62. ROČNÍK
20 Kč

69. ŠRÁMKOVA SOBOTKA ALFRED STREJČEK A JITKA MOLAVCOVÁ

Vážení a milí čtenáři,

když píší tento příspěvek, máme za sebou polovinu léta a prázdnin. Proběhla jedna z naplánovaných besed v krásném prostředí Šolcova statku, pod ořešákem s Carmen Mayerovou a Petrem Kostkou. Zájem o besedu se známými herci byl obrovský. Chtěla bych poděkovat Muzeu Jičín a správce Petře Šulcové za spolupráci a zapůjčení úžasného prostoru statku. Poděkování

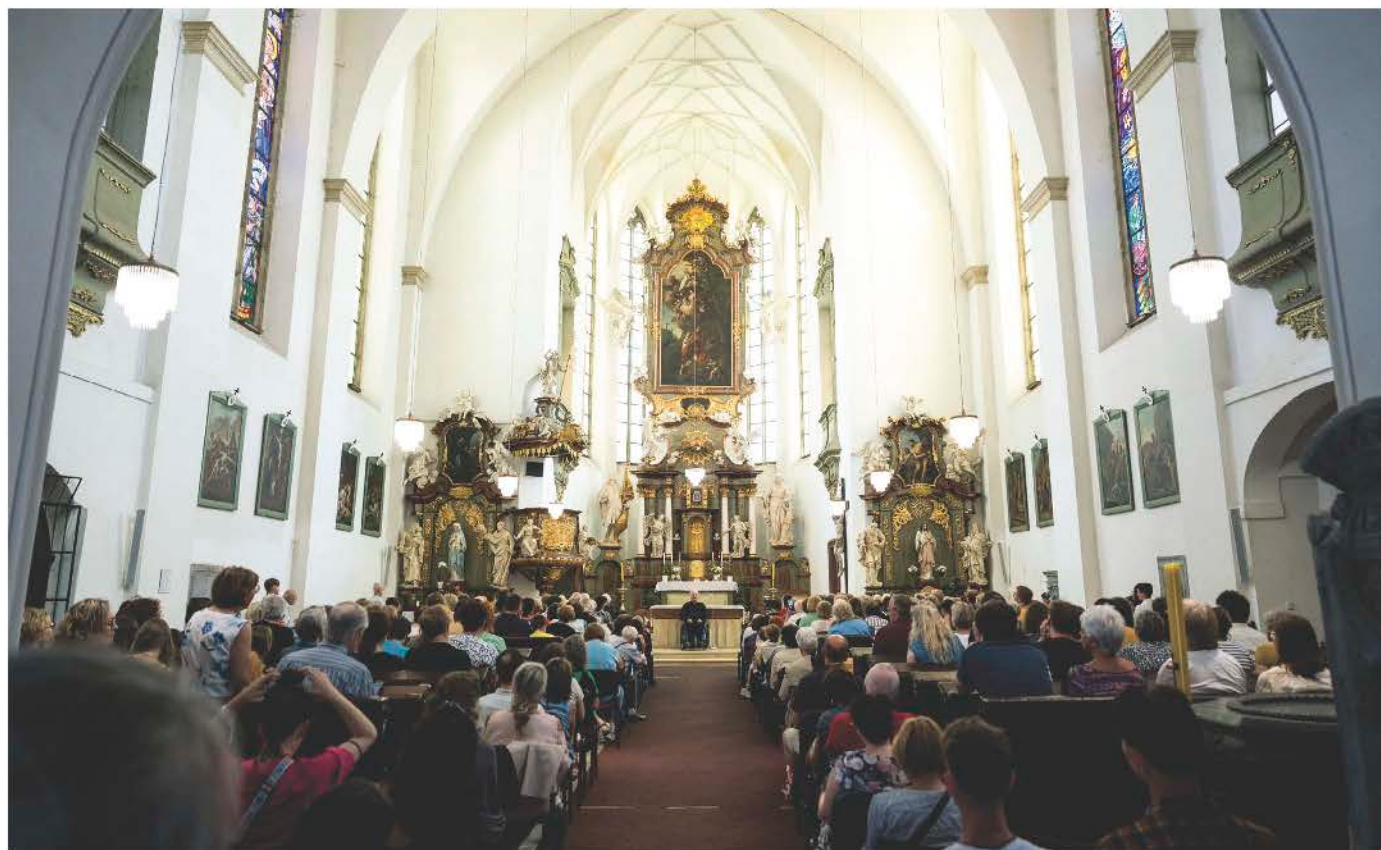
patří i V. Žmolíkovi za moderování celé besedy. V srpnu bych vás ráda pozvala na besedu s Bárou Kodetovou.

Na začátku léta proběhl festival Šrámkova Sobotka. Zažili jsme vydařený a slunečný týden. Z důvodů vysokých teplot byla posunuta do pozdnějších odpoledních hodin Šrámkova II. S ohledem na zdravotní stav herečky došlo k dalšímu přesunu, změnilo se i vedení dílny sboru. Jinak vše proběhlo podle

scénáře a snad nikdo nelitoval cesty do Sobotky.

Program byl pestrý, živý, nabitý. Pro mne je sice festival již několik let o velkém pracovním vytížení. Čtrnáct hodin denně, i během dvou víkendů a státních svátků, ale také o hezkých setkáních po roce s lidmi, kteří se na festival vrací a stali se z nás přátelé.

/Pokračování na straně 5/

Kostel v Sobotce – Oráč a Smrt – foto: J. Prokopius

69. ŠRÁMKOVA SOBOTKA

– ALFRED STREJČEK A JITKA MOLAVCOVÁ

(Dokončení ze strany 1)

V letošním roce nebylo o silném zážitku slavnostní zahájení, ale pořad v kostele, který se do Sobotky téměř po třiceti letech vrátili Alfred Strejček a Jitka Molavcová. Jejich přednes za doprovodu varhan, klarinetu a bicích v představení Oráč a Smrt, umocněný nádherným prostředím soboteckého kostela. Ovšem velké a silné emoce se u mě objevily již před pořadem, při příjezdu paní Hany Kofránkové, modly festivalu Šrámkova Sobotka, všech účastníků učitelských dílen. Účastníci i návštěvníci ji přišli pozdravit a vzdát úctu a vděk za všechna festivalová léta skrze soboteckou festivalovou hymnu Znáám já jeden krásný zámek. Velmi dojemné bylo také setkání Hanky a Alfreda Strejčka. Dvou osob silně spjatých se Sobotkou a festivalem. Po představení předal starosta města

Lubor Jenček panu Strejčkovi poděkování za dlouholetou spolupráci s festivalem Šrámkova Sobotka. Květina jako poděkování byla předána i paní Kofránkové. Při proslovu a poděkování se mi chvěl hlas, uvědomila jsem si, co pro mne Sobotka, festival a všichni tito lidé znamenají. Přednáškám se v tomto čísle na str. 5 - 8 velmi podrobně věnuje profesor Čeliš. V programu byla již tradiční Návštěva u Šrámků v režii Olgy Bičíšové a Jana Bílka. Na Solcově statku mimo jiné proběhl i pořad věnovaný Jiřímu Žáčkovi. Jiří Hlobil zapojil do pořadu i děti ze Studia Šrámkova domu, bohužel Jiří Žáček se ze zdravotních důvodů nemohl zúčastnit. Skvělé byly také besedy a jako správný Soboták jsem si nemohla nechat utéct besedu pana profesora Víta Vlnase a Evy Bendové o kavalírských cestách. Přítomní se dozvěděli, co vlast-

ně taková cesta byla a proč. A nebýt kavalírské cesty Humprechta Jana Černína z Chudenic do slunné Itálie a zamilování se do Diany Ippolity di Gazoldo, neměla by Sobotka zámek Humprecht. Vážení a milí čtenáři, dovolte mi, abych poděkovala všem vzácným sponzorům i městu Sobotka za finanční podporu. Starostovi města za náklonnost k festivalu a přivítání účastníků, členům přípravného výboru za celoroční práci pro festival, realizačnímu týmu za týden skvěle odvedené práce. Technickým službám Sobotka i požárníkům za vstřícnost. ZŠ, MŠ, MC Āpík, Jednotě bratrské, sokolům, Humprechtu i panu děkanovi za zapůjčené prostory.

Přeji vám všem hezký zbytek léta a na viděnou na jubilejní 70. Šrámkově Sobotce.

Pavína Havlová

KULTURNÍ TRADICE

ŠRÁMKOVA SOBOTKA 2025 / CESTA

cyklus přednášek 69. ročníku festivalu českého jazyka, řeči a literatury

Cestou z Jičína do Sobotky v pondělí 30. června na první přednášku *Cesta leží na konci jazyka: cesta a chůze v českém obrazu světa* se mně na pomyslné obrazovce mysli mihaly slavné literární či kulturní postavy spojené s cestou, putováním či chůzí.

Komenského a Odyseův (ten antický i ten J. Joyce) poutník, venkovan z povídky K. V. Raise *Číslo*, jenž jde ráno z hor do města pěšky pro noviny, které si bude moci přečíst teprve večer, až vykoná všechnu práci, Swiftův *Guliver*, Hobit z Tolkienovy *Cesty tam a zase zpátky* (a ostatně i z velkolepé cesty jeho a jeho přátel v *Pánu prstenů*). I cestovatelé z renesančních cestopisů

či cestopisy K. Čapka, nebo taková díla jako Goethova *Italská cesta*, *Krkonošská pouť* K. H. Máchy, romány J. Verna označené jako „podivuhodné cesty“ nebo třeba i *Cesta do hlubin študákovy duše*, zaznamenaná starým profesorem ve starém českém filmu. Už dříve jsem vzpomenu (a vytáhl z knihovny) sborník textů *Poutníkův labyrint světa* (Edice světových autorů, Albatros, Praha 1982, nakladatelství knihy pro děti a mládež byla tenkrát klička, aby kniha mohla vůbec vyjít), který uspořádal můj literární guru V. Binar.

Za volantem jsem myslel na významy slova „cesta“ v českém jazyku. Samozřejmě polní či lesní cesta, pěšina,

stezka, tedy komunikace, spojnice dvou míst, a s ní spojený fyzický výkon nebo přemístění spojené třeba i nějakým dopravním prostředkem (na kole, autem či vlakem, „tour“). Ve vyšší významové vrstvě také nějaké lidské směřování, kariéra, životní dráha, orientace (a v přeneseném významu pak příběh onoho oboru, třeba *Cesta čaje*, což je i název slavné publikace, *The Way of Tea*), něco, co patří k lidské existenci, a je spojené s časem. A v tom nejvyšším patře – samotný rozměr lidského pobytu, tedy onen jeho horizontální aspekt představující s tím vertikálním, transcendentním jeho vzorec, jak jej představili klasické moderní filozofie.

Právě tento nejvyšší ohled, „odkud a kam“, spojený také s nadějí, zmínila Irena Vaňková v úvodním skvělém textu festivalového programového katalogu *Na cestě*, když uvedla jméno filozofa J. Patočky. Na přednášce vystoupily právě doc. Vaňková, která se vedle jedné z ústředních organizátorek festivalu nyní ujala i role přednášející, a její doktorandka Mgr. Veronika Vodrážková, lexikoložka Ústavu pro jazyk český AV ČR. Literární okruh (a folklorní útvary, V. Vodrážková se věnuje i etnolingvistikce) byl vymezen jako především básnická díla, která pracují s motivem cesty – I. Vaňková je uvedla v druhé části přednášky s poznámkou o záměru vytvořit i určitý korpus textů, který byl přístupný na různých místech ve městě (čímž mně připomněla jedno někdejší dílko J. Mahe- na). Zatímco V. Vodrážková se zabývala například texty lidových písní, říkadel či pohádek, I. Vaňková zařadila nejen básně, ale i písňové texty a prózu (tedy K. Čapka, kupodivu nikoli cestopisy, nýbrž *Obyčejný život*, či esejistickou knihu D. Hodrové *Citlivé město*, reflektující v oddíle *Chůze městem* různé typy chodců i další kulturní vrstvy jako je *Pražský chodec*).

Přednáška si kladla rozsáhlý úkol, vyplývající na druhé straně vlastně z „jednoduché“ skutečnosti, totiž přítomnosti představového schématu „cesta“, vyplývajícího z návaznosti těchto schémat (*image schema*) na lidskou tělesnost, fyzickou zkušenost člověka, k níž patří takové momenty jako je „nádoba“, „nahoře – dole“, „centrum – periferie“, a podobně. To znamená, že jsou koncipovány antropocentristicky či bodycentristicky, a – jakkoli bychom mohli říci, že také zvířata tisíce kilometrů migrují, ptáci letí za Sluncem na jih a hvězdy mají také svou dráhu – tato úvaha vychází z konceptualizace světa, tedy uchopení v kognitivní lingvistice. V tomto případě inspirované dílem M. Johnsona *The Body in the Mind The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason* (1987, český 2002), které přichází s tezí, že význam nevzniká pouze v mysli jako abstraktní logická struktura, ale že je hluboce zakořeněn v tělesné zkušenosti.

Obrazová schémata jsou základní vzorce zkušenosti, které strukturované formují naše chápání světa. Metafora je zde chápána nikoli jako „básnická ozdoba“, nýbrž jako základ myšlení (ostatně představa o metafoře jako „básnickém hávu“, nikoli podstatném poetickém uchopení světa, zřejmě, jakkoli chybně, u nás přetrvává od dob Vrchlického, kdy básnický jazyk měl tuto podobu). Metaforami se zabývá také společná kniha M. Johnsona a G. Lakoffa s názvem *Metaphors We Live By (Metafory, jimiž žijeme, 1980)*, která se stala milníkem v oblasti kognitivní lingvistiky, filozofie jazyka a teorie významu.

Úterní přednášku dr. Lucie Jílkové s názvem *Jazyková krajina Sobotky nejen Šrámkovy* byla uvedena poukazem na nový pohled v jazykovém bádání prostřednictvím termínu „jazyková krajina“ jakožto novou disciplínu sociolingvistiky a etnografie městského prostoru, s níž přichází kniha *Jazyková krajina jako kronika komplexity* J. Blommaerta (český 2023). Jílková vedle jejího překladatele K. Herolda jmenovala i J. Nekvapila a M. Svobodu, kteří napsali na téma řadu prací. Jazyková krajina je chápána jako soubor nápisů, značek, reklam, graffiti, cedulí, pamětních desek atd., které se vyskytují ve veřejném prostoru. Přednášející nafotila ulice, náměstí, ale i nádraží či hřbitov v Sobotce či zámek Humprecht a sledovala různé funkce nápisů, historickou, informační, reklamní, tzv. veřejného prohlášení, zmínila dominanci jména Šrámek mezi ostatními osobnostmi jako J. G. Maštálka, M. a V. Hejnovi, J. V. Novák či V. Šolc.

Jako kronika proměn prostoru (stále nápisy či dočasné nebo dokonce velmi často proměnlivé) a uchopení kulturní identity se ukazuje jazyková krajina jako jazykově a kulturně komplexní jev. Jílková uvedla také aspekt multilingvní, kdy vedle češtiny, angličtiny, němčiny, polštiny či – v některých případech – u (quasi) latiny nacházíme dvoj- či trojjazyčné nápisy třeba v konzumním zboží.

Sama přednáška nebyla dlouhá, pozoruhodný byl ohlas, který dokládá

zájem o veřejný prostor. Od fenoménu školního tabla, přejmenování ulic (dokládající politicko-mocenský rozměr), nálepky fotbalových klubů (*sticker art*, tj. jazyková krajina fanoušků, kterou se zabývá i sociolingvistika jako indexy přítomnosti určité identity a zásahu do veřejného prostoru). Dohledal jsem si, že je to i součástí akademického výzkumu subkultur a vizuálního aktivismu, ostatně i L. Jílková přišla se zajímavým příběhem odstranění jednoho nápisu, na němž se podílela. Potěšilo mě, že jedna z připomínek byla k záklopové desce na Šolcově statku. Další připomínkou z publika byla přítomnost surrealistického nápisu „hledat kapra ve skafandru“ kdesi v Sobotce.

Středeční přednáška se věnovala jednomu z nejvýznamnějších aspektů cesty, totiž cestování. Literární historička z Ústavu pro českou literaturu AV ČR dr. Veronika Faktorová (vydala např. sérii cestopisů J. Wünsche, jenž byl svým způsobem „větším“ objevitelem než známější E. Holub) uvedla téma nazvané *Neohrožená a vždy spokojená: první moderní cestovatelka kolem světa Ida Pfeifferová*. Text na prvním slajdu na plátně „Vykročit z úzké meze domácnosti“ vyznačoval perspektivu odlišné stránky cestování žen. Buď samotných, nebo ve společnosti manžela, který byl ovšem považován jako ten „hlavní“, v rámci tehdejších konvencí, kdy ženě byla přisuzována role starosti o domácnost a věrné družky manžela, a kdy tedy musela volit určité strategie kvůli společenské přijatelnosti. V každém případě cestovala v diskomfortních podmínkách „fyzického putování“ (jakkoli jsme viděli i fotografie žen na koni, a byla tu i řada dalších dopravních prostředků včetně lodí) v náročném přírodním prostředí (džungle, vysoké hory atd.).

Poté, co přednášející připomněla nedávnou konferenci o fenoménu ženského cestovatelství *Ženy cestovatelky, ženy na cestách* (2024) a zmínila také rámec projektu, který se uskutečňuje v Náprstkově muzeu, reflektovala právě vnímání těchto výkonů v tehdejším

duchovním klimatu (ženám ještě nebylo zpřístupněno vyšší vzdělání, volební právo atd.). To znamená například i satirické komentáře v časopisech, chápání jejich aktivit jako druhořadých, údajně nedostatečně erudovaných či povrchních atd. Probrala různé motivace, od přijatelného „žensky“ adekvátního obdivování přírodních a kulturních krás či zábavy, přes vážné záměry „zeměpisné“, výzkumné (přinášely horniny, motýly atd.) či náboženské.

V. Faktorová uvedla po těchto vymezeních (která sledovala na začátku i v průběhu přednášky) nejdříve panoráma světových ženských cestovatelek coby příznačného jevu doby. Poté se věnovala osobnosti ldy Pfeifferové (1797–1858), která – vlastně poměrně v pozdním věku, když si už „splnila“ společenská očekávání, – se vydala na celou řadu cest, mimo jiné i na dvě kolem světa. V průběhu přednášky i na základě řady dotazů hovořila přednášející i o literárním charakteru jejích cestopisů (napsala třináct knih), z hlediska textového víceméně konvenčních, nicméně atraktivních různými příhodami, což přispělo i k její tehdejší velké popularitě, o organizačním způsobu a finančním zabezpečení cest. Dnes vnímáme ženské cestovatelství jinak než v době, kdy bylo chápáno v návaznosti na výkony Alexandera von Humboldt (ten mimochodem Pfeifferovou vlídně přijal). Dnešní popularitu Pfeifferové například v komiksech, filmech rámuje feminismus, cestovatelka 19. století je představována jako ikona.

Ve čtvrtek to byla vlastně opět jakási „dvoj přednáška“, totiž na přednášku prof. Michaely Hashemi *Poutník Jana Amose Komenského a jeho novodobé podoby* bezprostředně navázalo představení edice *Jan Amos Komenský: Duchovní traktáty* / jejím editorem dr. Tomášem Havelkou. Prof. Hashemi se zabývá barokní literaturou, nicméně své téma zároveň reflektovala z brněnské perspektivy divadelního přestavení *Husy na provázku*, jehož jí blízký kulturní kontext široce představila a poté obě podoby poutní-

ka porovnála. Chválu koncepce letošní Šrámkovy Sobotky jako „člověka cestujícího“ a osobní vzpomínku na někdejší ročníky festivalu jako nalézání své cesty k literatuře z úst paní profesorky jsem cítil také jako „pozdrav z Brna“.

K motivům přítomným u Komenského i divadelní adaptace Ludvíka Kundery patří „antipomocníci“ Vše-zvěd Všudybud a Mámení, vedle toho pak „anděl“ jako průvodce, v obou případech je společná silná společenská kritika „korupce, přetvářky, frází a předstírání“. U Komenského je kompozice dvojdielná, zatímco v brněnském divadelním představení, původně z roku 1983, kruhová, společná je stylová rozmanitost. U L. Kundery nalézáme také aluze na Goethova Fausta či V. Havla. Rozdílem mezi Komenským a Kunderou je pojetí lásky, u Kundery je to láska světská, proto ženská postava Kristýny oproti Kristovi u Komenského. Dozvěděli jsme se i podrobnosti o proměnách inscenace, herci se lišili i v divadelním, rozhlasovém (Brno 1996) a filmovém dokumentu, tj. *Bohemia docta aneb Labyrint světa a lusthauz srdce* (2000, režie K. Vachek), který je další filmovou podobou vedle divadelního záznamu z roku 2002. Pozoruhodný byl projekt *All Together*, kde se inscenace uplatnila.

T. Havelka, někdejší doktorand paní profesorky, uvedl své vystoupení komentářem známého obrazu, který doprovází Komenského vydání *Labyrintu světa a ráje srdce*, který má každý čtenář nejspíš před očima, ale možná si neuvědomujeme jeho konkrétní obsah. Kromě „jednocestného“ labyrintu s jednotlivými „branami“, šesti ulicemi, náměstím, hradem Fortunou coby sídlem štěstěny představil jako další vrstvu editorskou cestu díla. Avšak přesáhl přestavení edice v České knižnici. Na přednášku navázal především faktem, že rukopisná podoba Komenského spisu z roku 1623 v Brandýse nad Orlicí měla právě název *Labyrint světa a Lusthaus srdce*, zatímco pozdější první tištěné vydání má již v názvu „ráj srdce“, a obsahuje přidané části, stejně jako je pak dále rozšířené amsterodamské vydání

1663. Zajímavá je i jazyková proměna, to vše prezentované vydání zohledňuje. Upozornil na práci D. J. Vika (Pdf UK, Praha 2023), která se proměnami spisu zabývá.

T. Havelka se věnoval i vnitřní duchovní cestě, svou podstatou mystické, která je samozřejmě nezobrazitelná, a která zahrnuje tři fáze, očištění (purifikace), osvětlení (lumiifikace) a připoutání ke Kristu, představující, podobně jako řada různých podob mystiky, rezignaci na osobní vůli. Padla řada dotazů, mimo jiné také co víme o tom, co Komenský četl. Jsou o tom záznamy z posledních let Komenského života, ale také o tom svědčí přímé odkazy v některých dílech. Zabýval se tím také J. Patočka ve svých komeniologických pracích, které editor připravuje k vydání.

Závěrečná páteční přednáška prof. Petra Mareše se věnovala rovněž literárnímu tématu (s přesahem), což je zřejmě z jejího názvu *Co na světě uviděl Kulhavý poutník*. Poukazuje nejen k literárnímu dílu, vydanému v roce 1926, ale i k podtitulu „Co jsem na světě uviděl“. Jakkoli by se nabízelo ozřejmení slova „uviděl“ ze známější Čapkovy oblasti tvorby (o ní padlo pár slov v diskusi také v souvislosti s čtenářským (ne)zájmem o jeho dílo), jde spíše než o vizualitu vnímání skutečnosti o „myšlenkovou konstrukci“ (J. Opelik), tedy *mentální* vnímání reality v dialogu anonymního vypravěče a Poutníka, v němž se dvojí (většinou ale vstřícně, nikoli polemicky) obsah úvah zároveň se sjednocující bytostí. Stejně tak má dvojí význam (podobně jako u Komenského) slovo poutník a cesta, chápáné ve dvou základních významech, tedy chůze, při níž probíhá reflexe (podobně jako už třeba v platonském světě – či mě napadá někdejší Cesta filozofů v Heidelbergu), ale také jakožto průběh lidského života. „Kulhavý poutník jest poutníkem v bytí.“ Putování je tedy záležitostí nejen ontologickou, ale i gnozeologickou.

V dichotomiích se toho v *Kulhavém poutníku* odehrává více, je v nich konstruována celá řada motivů – život /

smrt, stáří / mládí, přičemž pozornost přednášejícího (a později v diskusi) blíže upoutalo dvojení lidské bytosti na „osobu“ a „duši“. Osobou (uvědomujeme si, kolik nejednoznačností významů slovo má, od teologického, přes mluvnický až po psychovědný pojem) zde ovšem není míněna „persona“ v běžném slova smyslu, řekl bych (stejně jako má metaforický význam i slovo poutník). J. Čapek ji vysvětluje jako „sebelibost“ plus svět plus tělo, přičemž uvádí její negativní rysy (měli bychom se od ní odpoutat), na druhou stranu pozitivní (v nutnosti starat se o sebe a také jako možnost individuality v navázání vztahů).

Stejně jako je u J. Čapky vnímána jako cesta sama dialogičnost, je jedním z jejích aspektů také setkání, ovšem nikoli s konkrétními osobami na cestě (s nimiž se nezastavuje), zatímco dialog také probíhá v souvislosti s velkým

množstvím citátů. Napadl mě i protiklad jazykový ve slově „kulhající“, tedy onoho momentu zpomalení, v němž můžeme svět vnímat ne-povrchně, nýbrž do hloubky, a „pro-spěch“, projev osoby, spojený ovšem se (zvláště dnes) kritizovaným tempem (kromě toho je tu i protiklad s fenoménem „strojovosti“, u Čapků, ale i v jejich době výrazným). Kulhavost byla také atributem několika dobových osobností (F. X. Šalda). Teď si uvědomuji, že i slovo „napadat“, které když vyslovíme, hovoříme o objevování reality, má onu konotaci „kulhání“, napadání na nohu. U *Kulhajícího poutníka* je „největším dobrodružstvím“ cesta ve všech zmíněných aspektech.

Rád bych uzavřel tento komentář chválou dramaturgů a organizátorů festivalu, doc. Vaňkové a dr. Čechovi, za přípravu nejen přednášek, ale i za propracovanou koncepci a realizaci

této společenské nejen regionální, ale celozemské (zvláště mě těší vazby Praha – Brno) události. Samozřejmě děkuji celému obětavému týmu, Ladě Blažejové, která každé dopoledne přiběhla a informovala o programech a výstupech dílen, významné složky celého projektu, Olze Bičíškové nejen za nabídku regionální literatury v předsálí, Marii Sekerové a dalším, s nimiž se setkávám(e) každoročně na tomto místě, které je unikátní kompaktností kulturně/urbánně/přírodním prostoru pod Humprechtem.

Jan K. Čelíš

Úplné znění textu zde: <https://jan-k-celis.webnode.cz/news/sramkova-sobotka-2025-cesta/>

Přednášky jsou k dispozici ve videozáznamu zde: https://www.youtube.com/playlist?list=PLaqzx_smWJmWdJmEizHLr09hCo-g8dXjMj

UČITELSKÁ DÍLNA NA FESTIVALU ŠRÁMKOVA SOBOTKA 2025

Jako každoročně si účastníci festivalu mohli vybrat podle svého zájmu dílnu různého zaměření. Vějíř výběru byl pro všechny věkové kategorie. Velký zájem zaznamenala učitelská dílna uměleckého přednesu, kterou doposud převážně vedla Hana Kofránková. V letošním roce se jí ujal významný režisér a pedagog Radovan Lipus. Do dílny se přihlásili muži a ženy, od mladých až po seniory. Všechny spojovala láska k českému jazyku, řeči, literatuře a uměleckému přednesu.

Režisér Lipus vybral téma, které rezonovalo s heslem letošního ročníku *Na cestě*. A naše dílna měla i spojení s historií Sobotecka. Dramatizovala cestopis Heřmana Černína, který psal během své cesty do Cařihradu v češtině 17. století. Černínův cestovatelský deník otevíral možnost seznámit se s útrapami během cesty, při které mu hrozila i smrt, s tehdejšími kulturními rozdíly, způsobem života, formou vládnutí, stylem jednání, s náboženskými poměry a postave-

ním ženy, obchodními zájmy, nemocemi a jejich léčením, krajinou apod.

Úkolem cesty bylo předat poselství od rakouského císaře Ferdinanda III. tureckému sultánu k obnovení mírové smlouvy. Svého úkolu se hrabě zhostil výborně, neboť měl diplomatické zkušenosti a obratně vyjednával. Po jeho smrti zdědil obrovský majetek říšský hrabě Humprecht Jan Černín z Chudenic, který nechal vystavět zámek Humprecht; na věži byl připevněn turecký půlměsíc až později, a to na památku diplomatických jednání Černínů s Turky.

K velkému úspěchu představení, které se konalo v hodovní síni na zámku Humprecht, přispěla především vynikající nápaditá režie Radovana Lipuse a osobní nasazení všech členů-amatérů učitelské dílny.

Je třeba poděkovat i organizátorům EXODu a učitelské dílny paní Marii Sekerové a Olze Bičíškové.

Lidmila Němcová
účastnice učitelské dílny

Foto: J. Prokopius

ŠRÁMKOVA 11° 2025 – OHLÉDNUTÍ ZA FESTIVALOVÝM BĚHEM A PROCHÁZKOU PO MALEBNÝCH ZÁKOUTÍCH ČESKÉHO RÁJE

Ve středu 2. července v podvečer se na městském koupališti v Sobotce konal 9. ročník této běžecko - turistické akce. Na rozdíl od minulého roku, kdy nám počasí přálo a radovali jsme se z běžec-ky příjemné teploty asi 20 stupňů, byl letošní ročník extrémní. Trefili jsme se do zatím nejteplejšího týdne roku 2025 a právě ve středu teplota kulminovala. Odpoledne bylo 35 stupňů a uvažovali jsme o zrušení celé akce. Nakonec jsme start o jednu hodinu posunuli a v 19 hod. při teplotě vzduchu 31 stupňů vyběhlo do tratě Š 11° 26 běžců a běžkyň. V tu dobu už téměř 1 hodinu polykalo své ki-

lometry také 23 chodců. Občerstvovací stanice na Kosti byla letos velmi důležitá a fungovala na výbornou. I díky ní závod dokončili všichni běžci i chodci.

Umístění běh muži:

1. Jiří Procházka	37min:17sec
2. Vojtěch Jašek	37min:20sec
3. Lubomír Pokorný	38min:01sec

Umístění běh ženy:

1. Lucie Fruhaufová	56min:27sec
2. Zdeňka Coganová	58min:40sec
3. Zdeňka Badová	1h:02min:59sec

První chodec v cíli:

Aneta Vocásková 1h:27min:15sec

Všem zúčastněným se závod líbil i díky výborné atmosféře, kterou v prostoru startu a cíle zajišťoval moderátor Jindra Bada.

Ti, kdo nepřišli, mohou snad jen litovat a těšit se na příští ročník.

*Za organizační tým Vás srdečně zdraví
a zve Jan Jirásek*

ŠRÁMKOVA SOBOTKA – fotodokumentace

ŠRÁMKOVA SOBOTKA: IMPRESE ZE ZAHRADY

Sobota večer. Závěrečný koncert, chvíle, kdy festival pomalu odplouvá, ale ještě tak docela neodplul.

Sedím pod stanem na Šrámkově zahradě. Po týdnu, kdy jsme chodili kolem sebe, se konečně začínám seznamovat s novou redakcí festivalového zpravodaje. Užívám si, že ještě den a kus nic nemusím. U okolních stolů se proměnila skladba osazenstva. Z festivalových hostů už zůstávají jen ti, kteří nemají na pondělí letenky nebo nemusejí přebalit děti na tábor, nebo jen ti, kterým se opravdu, ale opravdu nechce opouštět Šrámkovo městečko, kde jsou každý rok na jeden týden doma. A o to více je na zahradě těch, kteří jsou tu doma celoročně. Světy se prolínají a doplňují.

Na pódiu Duo Big Band, hrající jako každé správné duo ve třech. U pozou-

nu Jindřich Bada, můj třídní na základce. Střídají se polohy a žánry, převažují známé šlágry, taneční prostor před pódiem prázdný, stoly vzadu plné. Pak se pustí bublifuk, geniální marketingový tah, který táhne před pódium děti, s nimi jejich rodiče a s nimi jejich kamarády. Začíná se trsat.

Já netrám. Já vstřebávám dojmy a pivo. Oboje je dobré. Procházím si vrcholy týdne. Fakt, že jsme v malé skupince přežili slavnostní zahájení, do jehož přípravy jsme se zase nějak uvtali. Scénické čtení o 90. letech, elfech a sniperech na Ukrajině. Série krátkých filmů z Národního filmového archivu o cestách nejrůznějšího druhu. Strhující koncert balkánských melodií a přízemních fórů Fekete Seretlek. Naprosto geniálně ztřeštěné divadlo pro

děti o Plutu a jeho vyškrtnutí ze seznamu planet. Dvoudenní dílna s šéfredaktorem nakladatelství Paseka. Adrenalin při blackoutu. A setkávání a seznamování a tlachání a mudrování a zpívání a tak. Tak jako vždy.

Na travnatém parketu už je živo. Bada se přetěluje do Louise Armstronga a žasne „what a wonderful world“. Tiše se přidávám. Po trochu vlažném úvodu je Duo Big Band nakonec několikrát vytleskáno k přídavku. Nejvíce ve varu jsou Sobotáci, přivandrovali Šrámkovci zůstávají u unavených úsměvů, poklepávání nohou a posledních hovorů před odjezdem.

Festival pomalu odplouvá, ale my jsme ještě tady.

Adam Hošek

TEĎ A TADY NA ZAČÁTKU LÉTA

Letní prázdniny mají fáze. Dovolená, výlet nebo prostě jen večerní posezení v polovině července a na konci srpna jsou dva zcela odlišné zážitky. První týdny léta znamenají příslib všeho, co se jen dá v průběhu dvou měsíců zažít. Představitelství se rozbíhá do měst, hor, pod stan, na osušku k moři, na gelato v zapadlé italské vesnici a na festival v parném, globálně otepleném ovzduší českých hradů. V prvních týdnech prázdnin se zdá, že možné bude všechno a konec toho všeho je v nedohlednu. Pocit dětského těšení a vzrušení se výrazně násobí, když se člověk blíží k Sobotce. A pak sílí při první objednávce ve Vokýnku, a ještě víc při první procházce přes náměstí, k Humprechtu a na libovolný pořad literární, hu-

dební nebo divadelní. Nemluvě o chvíli, kdy osazenstvo zahrady užije večerního koncertu a naváže vlastní produkcí trávající do svítání. Občas třeba jen tak ležíte na lavičce u koupaliště, zpíváte u kytary nebo se houpete v parku na houpačce s dospělou přítelkyní a hovor se stočí na důvody, proč mají asi děti tolik rády houpačky... A najednou pociťujete intenzivní pocit štěstí. Uvědomujete si, že právě o takových momentech lidé mluví jako o „starých dobrých časech“ a víte, jaké privilegium je si tohle uvědomovat v samotné chvíli jejich prožívání. Zostřená pozornost zaměřená na současnost mizící s každou minutou v minulosti.

Po týdnu takových prožitých a odžitých ještě ne tak starých dobrých

časů nevyhnutelně přichází cesta z mi-moreality, z vakua. Cesta autobusem znamená přechodový rituál, na jehož konci stojí silueta s báglem na zádech na nástupišti metra Černý most. Je to jako ve filmu, hlavní hrdinka stojí mezi lidmi, rozhlíží se, snaží se stát jejich součástí, ale nejde to. Protože Harry Potter taky nemohl jen tak vypovědět cestujícím na nástupišti v Londýně, že se právě vrátil z kouzelnické školy. Mohl maximálně nastoupit do vlaku, přehrávat si všechnu tu krásu a nechat tělo, aby si našlo způsob, jak vyplavit všechny emoce, které tohle vzpomínání vyvolává. I kdyby to mělo znamenat, že první prázdninový týden zakončí pláčem v plném vagonu metra.

Barbora Sedláková